

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:o 39.

Göteborgske

Spionen.

Ördagen, den 30 September, 1769.

Svar på brefwet uti Smittiska Nyheterna N:o 39.

Min Herre!

Churu jag ofta förnummet at Göteborgske Nyheterna fått fylning af iwersar, hwilla til alla delar likna dem, jag uti N. 37 och Spionen criticerat; har jag likwäl, blott en enda gång förut, gjort mig denna mödan. Hade kitslighet stört min penna, och jag hast mindre affeende på mine wärde Läsares någe; hade jag, utan twiswel, beständigt legat uti et smutsigt feig med Smittiske Auctorerne. Min Herre försvarar i synnerhet Auctoren til det, af mig så kallade, meteoron med den iswer och egenfärlek, at, om jag ock tego, skulle likwäl hwar och en kännare lätteligen igenfinna er bägge uti en person, nämligen Gymnasii Adjuncten Herr Mag. And. Grimberg. Det faller Er fördenksul ej swårt at weta
D. 9 antingen

antingen Auctoren af erkänsla för uppbyggel., gagnande och förtroligt samtal med den döde Heders Mannen, eller af egennyttia öpnat sin Poetiska åder. Sal. Herr Öfver-Inspectoren war granslynt och tänkande; och just detta torde ge anledning at twifla om den förra ordsaken: jag lemnar gerna åt min Herre at ensam weta om den senare är den rätta.

Uti et år jag af samma tanke med min Herre: näml. at Sal. Öfver- Insp. Lessler waret både er och min Mästare i Konsten, min Herre hade ock bewist detta helt lätt: om han i stället för sin egen, med hwilken han åter i sin tanke, wil sågna det almänna, i Nyheterna infört Sal. H. Öfver-Inspectorens Graffskrift öfwer sin förra Fru. Den na Skriften är Wästerlig och hedrar, i min tanke, jämwäl den Dödes mull. Jag har så mycket mindre åstundat den hederen at kallas Mästare ibland wår orts Skalde, hwilken Herr Adjuncten (förlåt at jag nu känner min H. Correspondent) tror mig åstundat, som, då jag undantager et eller annat Enille, den hederen woro mig ibland orimelige rimmare en wandra.

Ehuru ej mästare, likwäl någorlunda kännare och tillika journalist, tror jag mig ega rättighet at säga hwad uti N:o 37 af min Spion blifwit infördt. Andre wersen af min Herres Graffskrift öfwer wår Lessler kallades af mig et meteoron. Jag lemnar ganska gerna
åt

åt det Allmännas Domstol om denna min
 utlåtelse wäret förhastad eller icke, och jag
 wägar en annan öfwer samma wers under
 samma dom:

Wersen lyder i början så:

Här swimmar mångens tankkraft
 I möglighetens willa wägor,
 Som skapa hjälen tusend plågor,
 Tills han har mist, hwad för han hast. m. m.

Om ej Nyheterna gifwet oss den andra
 uppbyggeliga uplagan af denna grasskrift, skulle
 jag trodt at i den första blifwet begått et
 tryckfel: utan twiswel här min Herre ment
 swimma där han säger swimma: swimma i
 willa wägor, äro naturliga tankar, äfwen
 som Herr Adjuncten lär hafwa sig bekant,
 at swimma egenteligen säges om en sjuk,
 och at det äfwen naturligen kan sägas om en
 drucken.

Om min Herre låtet mig i frid få bruka
 det lilla ordet allaren, i stället för allare-
 dan; skulle jag ej nåmt et ordet om, at Herr
 Adjuncten, i nyhånnda wers nytjat det ordet
 rils, för til des. Omkeligt, och tillika oför-
 sigtigt at bruka wapen, med hwilka man säl-
 ler sig self! Jag behöfwer ej bewisa; ty min
 Herre gör det, genom denna sin critique, til-
 räckeligen self, at han ej är Poet.

Wår Allmänhet har ej längesedan låset et

min Herres Poeme öfwer en hederlig Fru,
 Anna Elisabeth Pettersson. Bore jag
 förlågen efter så swaga wapen, som min Herre
 brukat; skulle jag ur den samma framdraga
 nånsin, tils, still, m. m.: at det sista är
 tofft, borde min Herre utan twifwel lärt i
 Greifswald; men jag wil i sistnämnda Graf-
 skrift hålla mig wid et mera wäsenteligt fel.

Tredje wersen lyder så:

Så wil jag då för detta mål,
 Och för hwad långre fram mig wisas,
 Bemöda mig, Hans nåd må prisas
 Som aldrig något moestånd tål

Om det i sninnerhet egnar en Theolog och
 tillika en Lärare wid et offentligt Lärarhus
 at vara renlärig; så torde Herr Adjuncten
 ångra sit förhastande i denna sista utlåtelsen.
 Om jag hade mera mistroende til min Her-
 res minne; skulle jag, af wår rätta Kyrkas
 Lärare, men förnämligast af de höga arun-
 der, på hwilka desse bygt, wisa det Nåden
 har den egenkapen, at hon tål moestånd.

Uti Ste wersen af samma Graffskrift bes-
 ter det:

Den gäfwä som mig Himlen gaf,
 De lån som Herren åfwen skänkte,
 De Kronan fått förn jag det tänkte:
 De nederlagt sin wandrings staf.

Him-

Himmelens gästwa och Herrans län hafwa fött kronan, och hafwa nederlagt sin wärldnings staf: kunna onaturligare tankar ihopp fogas!

Jag tadlas äfwen för det jag uti en wers sagt:

Fast löfvet spritter ur sin Knopp: ty spritta säges om löfvet. En herlig Läremästare! Spritta säges om fisken; men hwad hindrar at det äfwen kan sägas naturligen om löfvet; det påstår jag åtminstone at spricka säges onaturligen om löfvet, men alt för wäl om Knoppen ur hwilken löfvet spritter. Dylika fel förlätas endast dem, som tala eller skrifwa först och tänka sedan.

Sluteligen säger H. Författaren i sista raden:

Wår dödas ord jag welat skrifwa:

Jag hade ej den äran at känna den Sal. affidna Fruen, men tror helt wist, at hon i et så wigtigt ämne, waret långt wältaligare än den obudne Volken.

Herr Adjancten criticerar hos mig det ordet *Morgen* jag tillstår, utan rödnad, at den Poetiske friheten här blifwit nog tilliten. Går wackerert som jag, och tillstår felén; ty då förblifwer jag min Herres.

* * *

Bref *

Om min Herre agtar wärdigt at införa uti Spionen, et fynd af *ugamla guld*,
 D q 3 smiden

- * Ryrkoherden uti Teaneby Herr Stephan Enander har waret benåden at rifta mit Besöklad med detta. Jag förbindes oändeligen af dylika gymmande wänner.

smiden, får jag däröfver lemna följande Forta berättelse:

En flicka af 15 års ålder, från gården Notskår uti Tegneby Socken här på Öronst, blef om aftenen, sistleden wår, då hon skulle söka sin moders, får warse uti en backe eller lid, under en bergs-kulle, som allment kallas Gabor kullen, något glänsande uti gräs-wallen; men af fruktan så utagen, kan hända för något, som hon hört talas om denne kullen, at hon ej wågade stadna för at efterse hwad det war, utan lopp genast, med berättelse om händelsen, hem til modren, hwilken mera modig än flickan, i sällskap med hånne, gick til förenämde kulle, och fan, enligt berättelsen, detta glittrande, hwilket, då hon närmare söker, änteligen blef warse en ring, tilhopa bygd wid båda ändar, på samma sätt man brukar böja tillsammans stål-trå, då ändan sedan yglan är gjord, wrides om sjelfwa trån,

Sjelfwa ringen är smidd afwen som et stycke järn, som man drager ut, så at hwart enda hammar-slag är smuligt. Sjelfwa mit-telen och denne ringen är nu afflipt, och des diameter är på det stället tre sextondels tum. Ett förenämde ändar som hwardera är 11 och tre fjerdedels tum lång, är han spitsigare och är hela wigten 6 och tre fjerdedels lod.

Man har låtit undersöka, uti Uddewalla, materien, som är pistolette-guld, och afwen
fått

fått wårde darpå til 21 ducater, hwar ducat
lagen til 7 Dal. Smt.

Swartil denne ringen blifwet i forna ti-
der beufad, wore artigt at kunna fåga: man
har trodt, at hår skulle wara noget grift-
ställe, och til den åndan försökt med gräf-
wande, om några märken hår til skulle fin-
nas; men förgäwes; i synnerhet, som stället,
der ringen fans, och åfwen rundt omkring
denne kullen, är grunden intet annat än små
Flappersten.

Någen ansenlig högd har denna kullen med
en slät plan åfwan på, så at man lätteligen
kunde falla på den tanken, at hår fordom
warit en åttestupa; håst som på ena sidan
är mycket sten-mahl under.

Besinnerligast är, at på åfwannämde plan
fans både nu, sedan detta fyndet skedde, och
åfwen ofta tillförene nog stora stycken af
smedie-slagg: wid undersökningen häraf be-
rättades, at för långa tider tillbaka har åfwan
på detta berget bodd en smed, ånsöndt icke
minsta tekn til hus wore möjligt at finna.
Allmänheten, som gerna är intagen af skråk,
har altid talat mycket om denna Sabors-
kulle, som ligger mitt uti en skön och beha-
gelig ång bredewid en rinnande å, och sagt
at en Smed bor uti den samma.

Kundadresser.

På Kongl. Wäst-Contoïret härstädes fin-
nes Trollhätte Slus-bygnads Lotterie-sedlar
til

til October månads dragning, hvilka til och med den 4 dito kunna bekommas, emot 10 Dal. S:mt för en hel lott, 5 Dal. för en half och 2 Dal. 16 öre S:mt för en fjerdedels Lott.

Stadens Äldste Kundgöra härmed, at de, som äro lottägare uti Stadens Baraque-bygnad, kunna nu, hos Cassieren Lars Enander uti des Contoir på Rådhuset, emot behörigt quitto och actiernes uprvisande, uttaga rântan för de af dem gjorde insättningar, eller de medel, som för Baraque-bygnadens bruk, ifrån år 1767 til närvarande tid, besparde blifwit.

För Herr Directeuren M. Grubbs Samtelige Creditörers räkning, kommer den 3 instundande October på Auctions-kamaren, at försäljas et partie bomulslårster, thecanistrar och 200 skåp. tutanegue, alt ofbruttadt eller på nederlag. Warorne ligga i respective Ost-Indiska Compagniets Magazin, och profwer uprvisas wid Auctioren.

Extra goda och friska gurkor uti åttingar finnes för billigt pris på et ställe som jag nämner.

Hos Herr Johan Peter Berenberg, finnes ännu friska Citroner med mera.

På Ekelundsgatan, är et wål taperiserat öfverrum, åt gatan til, at strart tiltrådas; widare underrättelse gifwes på Tryckeriet.